

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Templed Adroddiad Sgriwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	26 Medi, 2022
Pwnc:	Panel Sgriwtini Cyllid
Pwrpas yr Adroddiad:	Diweddariad ar gynnydd gwaith y Panel Sgriwtini Cyllid
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Robert Llewelyn Jones
Aelod(au) Portffolio:	Cyng Robin Williams
Cyfarwyddwr / Pennaeth Gwasanaeth :	Marc Jones, Cyfarwyddwr Swyddogaeth Adnoddau / Swyddog A151
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini
Rhif Ffôn:	01248 752578
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau lleol:	Amherthnasol

1 – Argymhelliad/ion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol:

A1 Nodi'r cynnydd cychwynnol hyd yma gyda gwaith y Panel Sgriwtini Cyllid.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Cyswllt uniongyrchol â Chynllun y Cyngor / blaenoriaethau trawsnewid.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- hirdymor
- atal
- integreiddio
- cydweithio
- cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

Ar gais y Panel:

1. I ba raddau mae'r Pwyllgor Sgrwtini yn fodlon â chyfeiriad cychwynnol gwaith y Panel?
2. Pa awgrymiadau sydd gan y Pwyllgor i gryfhau ymhellach ar waith y Panel?
3. Pa feysydd eraill y mae angen i'r Panel eu craffu?

4 – Cefndir / Cyd-destun

1. CYD-DESTUN

Bydd Aelodau'n ymwybodol bod craffu wedi datblygu yn ystod yr Weinyddiaeth ddiwethaf drwy waith 3 phanel sgrwtini. Mae'r Weinyddiaeth newydd bellach¹ wedi cadarnhau strwythur y panelau sgrwtini ar gyfer y Cyngor presennol fel a ganlyn:

- Panel Sgrwtini Gwasanaethau Cymdeithasol / Rhiantu Corfforaethol
- **Panel Sgrwtini Cyllid**
- Panel Sgrwtini Addysg.

Trefniadau Llywodraethu'r Panel

Gwelwyd y Pwyllgor Sgrwtini² yn cadarnhau cylch gorchwyl y Panel i greu'r amodau ar gyfer cwmplas ehangach i'w waith craffu ariannol sy'n golygu mwy nag ychwanegu gwerth at benderfyniadau'r Pwyllgor Gwaith yn unig. Mae'n ymwneud â sicrhau bod proses sgrwtini briodol yn cael ei gweithredu wrth gynllunio, gweithredu a dilyn i fyny ar benderfyniadau allweddol sy'n cael effaith ar drethdalwyr a chymunedau lleol - gyda'r manteision allweddol canlynol:

- i. Datblygu model o weithio yn y maes cyllidol sy'n ffocysu ar grŵp llai er mwyn galluogi Aelodau i gymryd mwy o ran, datblygu lefel o arbenigedd pwnc, annog presenoldeb da a gweithio mewn tîm
- ii. Fforwm i drafod gwybodaeth am risgiau ariannol y Cyngor, fel sail i lywio blaen raglen waith y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
- iii. Rhyddhau gofod ar raglenni cyfarfodydd y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol i graffu eitemau trawsnewid a strategol
- iv. Fforwm i ddatblygu grŵp o Aelodau gyda'r arbenigedd a'r berchnogaeth i arwain trafodaethau cyllidol yn y Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol.

Bydd yr Aelodau'n ymwybodol o'r trefniadau llywodraethu cadarn sydd mewn lle fel sylfaen i waith y Panel³ a bwriedir parhau i gynnal cyfarfodydd rheolaidd⁴ o'r Panel i'r dyfodol. Hefyd, rhoddwyd trefniadau mewn lle i adrodd ar gynnydd yn chwarterol i'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol gan y Cyng. Dafydd Roberts, cadeirydd y Panel.

Dyma aelodaeth y Panel:

¹ Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 20 Mehefin, 2022

² Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol, 20 Mehefin, 2022

³ Cyfarfodydd o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 10 Ebrill a 26 Mehefin 2017

⁴ Bydd y Panel Sgrwtini Cyllid yn cyfarfod yn rheolaidd yn unol ag amserlenni prosesau cyllidol y Cyngor

Cynghorydd	Pwyllgor Sgriwtini
Dafydd Roberts (Cadeirydd y Panel)	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Geraint Bebb	
Dyfed Wyn Jones	
Dylan Rees (Is-gadeirydd y Panel)	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Ken Taylor	
Paul Ellis	

O ran cyd-destun lleol, noder bod $\frac{3}{4}$ aelodaeth y Panel Sgriwtini Cyllid yn Aelodau a etholwyd am y tro cyntaf ym mis Mai eleni⁵. Bydd angen felly i'r Cyngor greu'r amodau i'r holl Aelodau gymryd rhan llawn yng ngwaith craffu'r Panel ee sgiliau sgriwtini cyllidol effeithiol, cwestiynu pwrpasol, dealltwriaeth o sut y cyllidir cynghorau lleol, trosolwg / dealltwriaeth o wasanaethau'r Cyngor ayyb. Bwriedir gwneud defnydd llawn felly o'r blaen raglen waith i sicrhau mewnbynnau addas ac amserol i gefnogi aelodau'r Panel Sgriwtini Cyllid.

2. FFOCWS GWAITH Y PANEL SGRIWTINI CYLLID

Dyma adroddiad cynnydd cyntaf y Panel Sgriwtini Cyllid sy'n cwmpasu cyfnod chwarter 1 y flwyddyn weinyddol bresennol.

Cynhaliwyd 3 cyfarfod o'r Panel⁶ yn ystod y cyfnod hwn a rhoddwyd ystyriaeth i'r materion canlynol:

Panel Sgriwtini Cyllid 4 Gorffennaf, 2022

2.1 Cylch gorchwyl a chyd-destun i waith y Panel

Rhoddwyd ystyriaeth fanwl i'r cylch gorchwyl gan nodi yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni mae Aelodau angen sicrwydd bod y Cyngor yn gwneud y defnydd gorau o adnoddau sy'n prinhaus yn arbennig adnoddau ariannol. Cyfeiriwyd hefyd at y ffaith fod sgriwtini ariannol yn ymwneud â sicrhau bod proses sgriwtini briodol yn cael ei gweithredu wrth gynllunio, gweithredu a dilyn i fyny ar benderfyniadau allweddol sy'n cael effaith ar drethdalwyr a chymunedau lleol ee sefydlu cyllideb flynyddol y Cyngor, monitro perfformiad ariannol yn rheolaidd.

Nodwyd hefyd clirdeb rôl y Panel Sgriwtini Cyllid:

- i. Cynnig her effeithiol
- ii. Dal y sawl sy'n gwneud penderfyniadau i gyfrif
- iii. Cynorthwyo'r Pwyllgor Gwaith i ddatblygu cyllideb gadarn ar gyfer y blynyddoedd i ddod
- iv. Cynnig sicrwydd i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol.

Amcan: sicrhau trefniadau llywodraethu cadarn a chlrirdeb rôl.

⁵ Etholiadau Llywodraeth Leol Mai, 2022

⁶ Panel Sgriwtini Cyllid a gynhaliwyd ar 14 Gorffennaf, 28 Gorffennaf a 8 Medi, 2022

2.2 Sesiwn Ddatblygu

Cafwyd cyflwyniadau gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth Adnoddau / Swyddog A151 ar yr agweddau canlynol a chyfle i'r Panel ofyn cwestiynau craffu:

- i. rôl a chyfraniad y Tîm Cyllid a'r broses monitro cyllidol
- ii. monitro cyllidebau – ddefnyddio adroddiadau monitro Ch4: 2021/22 ac alldro'r flwyddyn ariannol ddiwethaf fel enghraifft.

2.3 Rhaglen waith y Panel Sgrwtini am y cyfnod Gorffennaf → Rhagfyr, 2022

Cafwyd trafodaeth ynghylch yr angen i sicrhau rhaglen waith gadarn i gefnogi cyfraniad y Panel at drefniadau llywodraethiant y Cyngor. Nodwyd y byddai cyfarfod nesaf y Panel Sgrwtini⁷ yn canolbwyntio ar fanylder a'r cyd-destun ar gyfer cyllideb 2023/24.

Panel Sgrwtini Cyllid 28 Gorffennaf 2022

2.4 Proses Sefydlu Cyllideb 2023/24

Rhodddwyd sylw penodol i'r broses o sefydlu cyllideb y Cyngor ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn cynnwys – manylder y broses a'r cyd-destun, yr heriau a'r pwysau (Cynllun Ariannol Tymor Canol). Gwelwyd y Panel hefyd yn rhoi ystyriaeth i'r broses flynyddol o ymgynghori ar gynigion y gyllideb am y flwyddyn ddilynol.

Amcan: rhoi gwybodaeth gefndirol i'r Panel wrth symud ymlaen gyda'r rhaglen waith ar gyfer 2022/23.

2.5 Rhaglen waith y Panel Sgrwtini am y cyfnod Gorffennaf → Rhagfyr, 2022

Cafwyd trafodaeth bellach ynghylch blaen raglen waith y Panel. Nodwyd y byddai'r cyfarfod nesaf mewn ffurf gweithdy craffu gan CIPFA Cymru.

Panel Sgrwtini Cyllid 8 Medi 2022

2.6 Cynhaliwyd gweithdy craffu gan CIPFA Cymru yn trafod yr elfennau canlynol:

- i. Beth mae craffu ariannol yn ei olygu
- ii. Cwestiynu effeithiol ar gyfer materion cyllidol

Bydd yna sesiwn dilyn i fyny cyn diwedd y flwyddyn galendr er mwyn mesur effaith y mewnbwn ar safon y strategaeth gwestiynu craffu cyllidol.

2.7 Monitro cyllidebau Ch1: 2022/23

Edrychwyd mewn manylder ar wybodaeth monitro cyllidol diweddaraf Ch1 y flwyddyn gyfredol a rhodddwyd sylw i feysydd posibl y dylid eu cynnwys ar flaen raglen waith y Panel dros y misoedd nesaf.

2.8 Rhaglen waith y Panel Sgrwtini am y cyfnod Medi → Rhagfyr, 2022

Trafodaeth ynglŷn â'r blaen raglen waith hyd at fis Rhagfyr, 2022.

3. MATTER I'W UCHAFU I'R RHIANT BWYLLGOR ER YSTYRIAETH

Dim i'w uchafu gan y Panel.

⁷ Panel Sgrwtini Cyllid, 28 Gorffennaf, 2022

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Dim yn berthnasol.

7 – Oblygiadau Ariannol

Dim yn berthnasol

8 – Atodiadau

Dim

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni.
LL77 7TW

Cyng. Dafydd Roberts
Cadeirydd y Panel Sgriwtini Cyllid
Dyddiad: 14/09/2022